

Reklama protiústavnosti

Při nedávno skončené předvolební kampani jsem si výjimečně s větším zájmem prohlížel tváře kandidátů, kteří se na mě usmívali z billboardů podél dálnice D1. Nebylo to však proto, že bych mezi nimi hledal svého vyvoleného pro funkci senátora či hejtmána, ale proto, abych se v duchu těch mlčících tváří, jejichž nositelé v roce 2012 hlasovali pro novelu zákona o pozemních komunikacích, zeptal, odkud na mě vykouknou po 1. září 2017.

Uvědomil jsem si zároveň, že po uvedeném datu se chystá Zákonnodárce chopit příležitosti, aby řidičům i spolucestujícím na dálnicích prezentoval ve formě divadelního představení hraného přímo pod širým nebem strhující vlastní Reklamu protiústavnosti.

Jaký se chystá scénář?

Hlavním hrdinou je Padouch. Nejedná se samozřejmě ani o politika, který z billboardu cosi slibuje, ani o toho, kdo v minulosti instalaci billboardu na dobu neurčitou ve správním řízení povolil, ale o vlastníka tohoto reklamního zařízení, který údajným útokem na pozornost řidičů způsobuje sérii havárií a s tím spojený totální dopravní kolaps.

Zmiňovaná novela, respektive zákon č. [196/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [13/1997](#) Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony (dále jen „novela“), pak navodila následující dějovou linku.

Poté, kdy bude 1. září 2017 zdvižena pomyslná opona, je „vlastník reklamního zařízení povinen reklamní zařízení neprodleně, nejdéle do pěti pracovních dnů po doručení výzvy příslušného silničního správního úřadu odstranit. Neučiní-li tak, je silniční správní úřad povinen reklamu do 15 pracovních dnů zakrýt a následně zajistit odstranění a likvidaci reklamního zařízení na náklady vlastníka tohoto zařízení. Odstranění reklamního zařízení a jeho likvidace bude provedeno bez ohledu na skutečnost, zda reklamní zařízení bylo povoleno stavebním úřadem.“

V prvním dějství proto dostane malou roli Naivka, která ve své stárnoucí blondaté hlavě potlačí vzpomínku na dobu svého mládí, v němž vydávala povolení, a s úsměvem na tváři bude nyní Padoucha vyzývat, aby se vzdal a reklamní zařízení sám odstranil.

Padouch, který v sobě bude mít vlastnosti Samsona, se však naléhání postmoderní Dalily nebude chtít podvolit.

...

Po prvním dějství bude přestávka, během níž bude režisér narychlo hledat záskok do role Lamžezeza. Tuto herecky a hlavně fyzicky náročnou roli se nebude chtít nikomu ochotnický hrát, navíc bude problém i s kostýmem, poněvadž herci odmítnou vystupovat v policejních, případně celnických uniformách, a sehnat v půjčovně rekvizit v tak velkém počtu oranžové montérky bude problém. Při tolika představeních, která se podél dálnic souběžně odehrají, bude pro produkčního složité sehnat i dostatek alternací, Lamžezezevové budou jistě různých velikostí a navíc i různě vysokých honorářových požadavků.

Na počátku druhého dějství se potom v automobilu, který pojedí jako náhodou kolem, na sedačce připoutaný čtyřletý Pepíčka zeptá:

„Tatínku, a kdo je to ten vlastník reklamního zařízení?“

V tu chvíli by měl Řidič odpovědět, že přece Padouch. Při generální zkoušce se však tato scéna nepodařila, poněvadž Řidič, unešený moderností Lamželezova vercajku pootočil více volantem a naboural v nejvyšší povolené rychlosti do svodidel. Pro premiéru má proto produkční již zajištěné dopravní značení, omezující povolenou rychlost natolik, že ji nedokáže překročit pouze jednosměrný koňský povoz.

Přiznám se, že podle mého pohledu laického divadelního kritika se mi až sem děj jeví jako správně dramaticky zašmodrchaný. Doporučil bych proto autorovi, aby nechal do hry zasáhnout Vypravěče, který by vysvětlil pointu.

...

Ve shora popsané věci se jedná o klasický střet tvrzeného veřejného zájmu na bezpečnosti silničního provozu a ochrany vlastnictví ve smyslu článku 11 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

Problematiku prohlášení veřejného zájmu zákonem přitom řešil Ústavní soud zejména dvěma nálezy, a to ze dne 28. 6. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 24/04 (č. [327/2005](#) Sb.) a ze dne 7. 3. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 24/08 (č. 124/2009). V prvním případě zrušil ustanovení § 3a zákona č. [114/1995](#) Sb., o vnitrozemské plavbě, ve znění pozdějších předpisů, (populární název jezy na Labi), podruhé zákon č. [544/2005](#) Sb., o výstavbě vzletové a přistávací dráhy 06R - 24L letiště Praha Ruzyně.

Lapidárně řečeno, Ústavní soud podvkrát, vždy jednomyslně bez odlišného stanoviska vylovil, že *„deklarování veřejného zájmu v konkrétně určené věci zákonem, pokládá Ústavní soud za protiústavní“*.

Ze závěrů nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 24/08 lze dále ocitovat právní věty, dle nichž analogicky ani v této věci zákonodárce *„nepodává takto žádné racionální argumenty na podporu závěru, proč právě pro řízení o (v napadeném zákoně regulované) stavbě s ohledem na vlastní ten který specifický charakter má být stanoven odlišný právní režim, tj. odlišné procesní normy (ve srovnání s obecnou úpravou). Pokud měl zákonodárce na mysli jako důvod pro odlišnou regulaci shora zkoumaného jedinečného případu veřejný zájem na urychlení realizace předmětné stavby prostřednictvím zkrácení správního řízení, stejně by mohlo být argumentováno ve vztahu k jiné stavbě, včetně "běžných" dopravních staveb, tedy i stejného druhu (letišť) či jiných staveb veřejné infrastruktury, kde by bylo ale postupováno podle obecných předpisů. I v takových případech by bylo možné v rámci konkrétního řízení shledat veřejný zájem na jejich realizaci, protože by mohl být v důsledku deklarovaného zájmu na urychlení jejich realizace. Nadto platí shora uvedený závěr o protiústavnosti deklarování veřejného zájmu napadeným zákonem regulované stavby, ten může být ústavně souladně zjišťován až ve správním řízení, čehož logickým důsledkem je, že nelze akceptovat ani veřejný zájem na urychlení realizace tohoto veřejného zájmu“*.

Jako *deus ex machina* by tak v posledním dějství měla do hry vstoupit moudrá Ústavnost. Ta by sňala Padouchovi oslí uši a vyhnala Naivku i s jejím spikleneckým milencem Zákonodárcem z jeviště. Pamflet, respektive novela, by byl za všeobecného veselí a potlesku Občanů na cucky roztrhán.

...

Diváci by po představení měli jistě o čem diskutovat.

Těm, kteří by připomínali ustanovení Dekretů Břetislavových, podle nichž český kníže obdobně bez ohledu na ochranu vlastnického práva stanovil, že věci krčmářů, kteří „krčmu, která jest kořen všech špatností, odkud pocházejí krádeže, vraždy, cizoložstva a ostatní špatnosti, zřídí nebo zřízenou za plat převezme... ať nepropadají komoře knížecí nýbrž ať jsou pod zemí pohřbeny, aby se nikdo neposkvrnil napitím tak hodným zavržení“, bych oponoval tím, že Břetislavovo knížectví se nehlásilo k *rule of law*, bylo to téměř před tisíci lety ve středověku a Břetislav byl, jak se zdá i podle způsobu „vyvázání“ pozdější manželky Jitky z kláštera, specialistou v oborech libovůle a svévole.

V právním státě, jímž Česká republika chce být, by se ale v 21. století obdobné moresy uplatnit neměly.

Nešlo by danou problematiku bezpečnosti provozu na veřejných komunikacích a billboardů řešit šetrnějším a ústavně konformním způsobem?

Nabízejí se v zásadě dvě varianty takového postupu, a to odstranění stávajících konkrétních bezpečnost provozu prokazatelně ohrožujících reklamních zařízení na základě nařízení daného správním rozhodnutím nebo vyvlastnění konkrétních reklamních zařízení z důvodu prokazatelného veřejného zájmu na základě správního rozhodnutí o vyvlastnění.

Pro obě varianty by mělo platit, že vydání správního rozhodnutí je až *ultima ratio* a měl by mu proto předcházet prokazatelný pokus ze strany silničního správního úřadu o dohodu, a dále, k odstranění povolených reklamních zařízení by mělo dojít výlučně za odpovídající náhradu, jejíž výše by reflektovala i ušlý zisk vlastníka reklamního zařízení.

A to ani nemluvím o nerovnosti ve vztahu k reklamám namalovaným na kapotách dálnice brázdících aut a autobusů...

JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
advokát, bývalý soudce Ústavního soudu

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - říjen 2016.

Nové číslo **EPRAVO.CZ Digital** si můžete stáhnout **ZDARMA** na **App Store**, **Google Play** a **Windows Store**, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nebezpečný návrh novely zákona aneb Cesta do pekel je dlážděna těmi nejlepšími úmysly. Actio popularis - dobrý sluha, ale špatný pán](#)
- [Třpyt a bída DPP](#)
- [Lesk a bída klouzavého mandátu](#)
- [GDPR pro samostatné advokáty](#)
- [GDPR kontra zásada veřejnosti](#)
- [Proboha, nepohrávejme si s myšlenkou na zrušení Senátu - aneb I každý populismus musí mít svou mez.](#)
- [Proč máme málo soudců-mužů? Není to diskriminace?](#)
- [Zpověď týraného dyslekticko-dysgrafického autisty](#)
- [Právo stále bují aneb Právní život](#)

- [Glejt pro podpantofelníka](#)
- [Léto versus generátor spisů aneb Právní život](#)